

Вовк Людмила Анатоліївна,
*аспірантка кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ТВОРЧИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗВО

В епоху поширеної інформатизації у всіх сферах суспільства, глобалізації процесів в освіті та економіці, а також відродженні української культури вимоги до якості вищої педагогічної освіти надзвичайно високі. Підвищення рівня підготовки педагогічних кадрів є однією з важливих проблем вищої освіти в Україні. Ключовим аспектом є підвищення результативності діяльності ЗВО з метою навчання нового покоління висококваліфікованих фахівців, які володіють високим рівнем професіоналізму, креативним стилем мислення, інноваційним і творчим підходом до розв'язання поставлених завдань.

Актуальною проблемою сучасних вищих педагогічних навчальних закладів України є підготовка педагога професійного навчання, оскільки він відповідає за формування професійних навичок і ціннісних орієнтацій у майбутніх фахівців. Компетентність, досвід і педагогічна майстерність викладача можуть значно вплинути на успішність та готовність студентів до професійної діяльності. Особливий акцент робиться на розвитку творчого потенціалу і його реалізації під час навчання та у подальшій фаховій діяльності.

Як зазначає О. Лучанінова, творчість завжди розглядається в особистісному контексті, не існуючи поза ним. Особистісні якості педагога виявляються найбільш виразно в його педагогічній творчості. Творче ставлення до праці означає бажання створювати нові, більш вдосконалені методи реалізації завдань та використання нових робочих методів. Отже, передавання студентам знань і навичок не вичерпує педагогічну роль; важливо навчити їх орієнтуватися в інформаційних потоках, систематизувати та вибирати потрібне та креативно реалізовувати отримані знання на практиці. Самореалізація педагогічної

особистості тісно пов'язана із виявленням та розумінням власного творчого потенціалу, що визначає здатність розв'язувати нові завдання в педагогічній сфері. Тому під час підготовки майбутніх педагогів слід реалізовувати умови для створення та аналізу навчальних ситуацій, спрямованих на формування позитивного професійного уявлення про себе [3, с. 306-307].

Однак, практика підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в педагогічних ЗВО, на жаль, залишається переважно орієнтованою на освоєння методів технічного моделювання і конструювання. Такий підхід покликаний готувати майбутніх викладачів до організації і керування технічною творчістю здобувачів професійно-технічних навчальних закладів у процесі вивчення спеціалізованих предметів і позаурочних навчально-пізнавальних активностей. Проте цей підхід має обмеженості, оскільки сприяє репродукції діяльності суб'єкта творчості та надто слабо заохочує розумову активність. Причини такого підходу, які мають теоретичний і практичний характер, включають: – недостатню теоретичну обґрунтованість методів створення проблемних ситуацій у творчій підготовці майбутніх викладачів професійного навчання; – недостатній досвід викладання з використанням творчого підходу; – недостатню неперервність і цілісність освітнього процесу з урахуванням реалізації творчого потенціалу в підготовці майбутніх педагогів професійного навчання; – недостатні інтегративні зв'язки між навчальними дисциплінами, зокрема спеціалізованими предметами.

Виходячи з вище зазначеного, потрібно розробити стратегії для подолання визначених недоліків і спонукання студентів ЗВО до активної навчально-пізнавальної діяльності в процесі підготовки до професійної кар'єри у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Одним із таких підходів є спрямування здобувачів на розвиток навичок саморегулювання у житті, навчанні та майбутній професійній діяльності. Це сприяє їхньому становленню як активних учасників творчого процесу.

Аналіз науково-методичної літератури дозволив відзначити, що сьогодні у педагогічних ЗВО існує дворівневий підхід до творчої підготовки майбутніх

педагогів професійного навчання: – творчість у загальному розумінні, яка проявляється в можливості майбутнього педагога відкривати нові для себе рішення завдань, включаючи альтернативні та нетипові методи; цей рівень передбачає перехід від стандартних підходів до власних творчих ідей; – творчість у вузькому розумінні, головною ідеєю якої є можливість відкривати не лише нові підходи для себе, але й для інших, впроваджуючи інновації в освітній процес. Це сприяє майбутнім педагогам професійного навчання вдосконалити розуміння власного творчого потенціалу, підвищити рівень самоповаги, отримати об'єктивну самооцінку та встановити міцний зв'язок між різними аспектами самосвідомості, такими як самопізнання, ставлення до себе та задоволеність майбутньою професійною діяльністю. Такий педагог професійного навчання володіє творчим та конструктивним підходом і завжди готовий до інновацій.

Влучно зазначає В. Ковальчук, вказуючи на те, що творча активність здобувача освіти значно зростає за умови чіткого усвідомлення особистісного і соціального смислу, який співпадає з особистісно прийнятими життєвими установками і значеннями. Від цього залежить як майбутній фахівець сприйматиме поставлені перед ним завдання і чи зможе він бути готовим долати певні труднощі задля отримання творчого результату своєї праці [2, с.43].

Науковець І. Зязюн вагому роль у розвитку творчої особистості та виявленні її унікальних творчих здібностей відводить співтворчості, розглядаючи її у контексті ідеї співпраці. Вчений відзначає, що лише творчість може встановити такий значущий і обов'язковий елемент педагогічного спілкування, як діалог. Основна ідея діалогічної взаємодії полягає у взаємному збагаченні та особистісному розвитку всіх її учасників. Цей процес включає у себе взаємодію між педагогом і майбутнім педагогом як рівноправними та рівнозначними партнерами. Майбутній педагог стає співтворцем соціокультурної діяльності, яку творчо організовує його наставник. Співтворчість надає учасникам право на власний темп, їхні творчі можливості та власний шлях для їх реалізації [1, с. 15-16].

Таким чином, можемо підкреслити, що розвиток творчості, впровадження творчих підходів в освітній процес дозволяє майбутнім педагогам професійного навчання розвивати критичне мислення, здатність до самовдосконалення та самореалізації, що є важливими компетенціями для майбутніх фахівців. Співтворчий підхід у навчанні може допомогти студентам усвідомити власну роль в освітньому процесі та педагогічному спілкуванні, що сприяє їхньому власному професійному розвитку.

Творчий підхід до підготовки майбутніх педагогів професійного навчання має потенціал покращити якість освіти та відповісти на виклики сучасного суспільства. Створення умов для творчого розвитку педагогів у ЗВО є ключовим фактором у підготовці висококваліфікованих педагогів, які будуть спроможні формувати інноваційно мислячих та креативних фахівців.

Отже, творчий аспект підготовки майбутнього педагога професійного навчання у ЗВО має вирішальне значення для підвищення якості освіти та відповіді на вимоги сучасного суспільства.

Список використаної літератури

1. Зязюн І. Творчий потенціал особистості вчителя: психолого-педагогічні орієнтири. URL : [//lib.iitta.gov.ua/3350/1/%D0%B7%D1%8F%D0%B7%D1%8E%D0%BD1.pdf](http://lib.iitta.gov.ua/3350/1/%D0%B7%D1%8F%D0%B7%D1%8E%D0%BD1.pdf) (дата звернення: 19.10.2023).

2. Ковальчук В. Стимулювання творчої активності учнів у процесі виробничого навчання. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. № 1. 2004. С. 41-50.

3. Лучанінова О., Маркіна Л. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ УМОВАХ. URL : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5731/1/306.pdf> (дата звернення: 19.10.2023).